

รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*

The Management Model for Work Integrated Learning of School under
Office of Vocational Education Commission

¹ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์, จิติมา วรณศรี และ สธิพร ชาวนชัย

¹Chatchai Phoomchusak, Jitima Wannasri and Sathiraporn Chaowachai

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Faculty of Education, Naresuan University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: c.phoomchusak@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ (3) เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา บทความครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการถอดเทปแล้ววิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านการจัดการ (2) ด้านกระบวนการบริหาร (3) ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ (4) ด้านหลักสูตร (5) ด้านการจัดการเรียนการสอน

2) รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการ มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหาร มี 3 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 4 ด้านหลักสูตร มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 5 ด้านหลักสูตร มี 2 องค์ประกอบย่อย

3) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการศึกษา; บูรณาการ; อาชีวศึกษา

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to investigate the educational management approaches based on an integration of learning with work of schools under the office of vocational education community; 2) to create and examine the educational management model based on an integration of learning with work of schools under the office of vocational education community; and 3) to assess the utilization and feasibility of the educational management model based on an integration of learning with work of schools under the office of vocational education community. The study employed a qualitative research method. A sample group included experts who were chosen by purposive sampling. The tools used for data collection were open-ended questions. The obtained data were analyzed by audio transcription and content analysis.

From the study, the following results are found:

1) The educational management approaches based on an integration of learning with work of schools under the office of vocational education community consist of 5 components: (1) management; (2) administrative processes; (3) benefits of cooperation; (4) curriculum; and (5) instructional management.

2) The educational management model based on an integration of learning with work of schools under the office of vocational education community consists of 5 components: (1) management comprising 2 sub-components; (2) administrative processes comprising 3 sub-components; (3) benefits of cooperation comprising 2 sub-components; (4) curriculum comprising 2 sub-components; and (5) instructional management comprising 2 sub-components.

3) The educational management model has propriety at a high level and feasibility for implementation at a high level.

Keywords: Educational Management; Integration; Vocational Education

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ระหว่างเรียน และส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระในกลุ่มผู้เรียนอาชีวศึกษา ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2556 มีงานช่างเทคนิคและช่างฝีมือรวมกันมากถึง 35,000 ตำแหน่ง ขณะที่ในปีเดียวกันมีผู้เพิ่งจบ ปวส. สายเทคนิคทั้งหมด 120,000 คน หมายความว่าผู้จบการศึกษาควรได้เข้าทำงานจนเต็มทุกตำแหน่งที่ว่างอยู่ แต่สภาพเป็นจริงคือ ตลาดแรงงานกลับยังขาดแคลน เพราะผู้จบ ปวส. 47% เลือกทำงานในอาชีพอื่นที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าช่างเทคนิคหรือช่างฝีมือ และอีก 20% ไม่ได้ทำงาน และอีก 19% เลือกเรียนต่อ ส่วนผู้เข้าทำงานเป็นช่างเทคนิคและช่างฝีมือมีเพียง 14%

ผู้จบการศึกษาต้องเข้าทำงานที่ใช้ทักษะความรู้ในระดับต่ำกว่าการศึกษาที่จบมานั้น เนื่องมาจากสาเหตุระบบอาชีวศึกษาไม่สามารถผลิตบุคลากรที่มีทักษะความรู้ตรงกับความต้องการของนายจ้างได้ ทำให้สถานประกอบการเลือกที่จะจ้างผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีเพื่อทำงานเทคนิค และเลือกจ้างแรงงาน

การศึกษาพื้นฐานมาทำงานช่างฝีมือ ทำให้ออกจากจะประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานแล้ว สถานประกอบการยังต้องแบกรับภาระต้นทุนในฝึกอบรมทักษะให้แก่คนทำงานก่อนปฏิบัติงานจริงเพิ่มขึ้นอีก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง (Bangkok business, 2016)

การศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน หรือ WIL จึงเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการสร้างทักษะที่จำเป็นในการเริ่มต้นทำงาน คำว่า WIL มาจาก คำสามคำผสมกัน คือ Work-Integrated Learning มีความหมายว่า การบูรณาการ ผสมกลมกลืนการเรียนและการทำงานเข้าด้วยกัน กล่าวคือ เป็นการผสมกลมกลืนกันระหว่างประสบการณ์ทำงาน ทางวิชาชีพนอกห้องเรียนกับการเรียนในห้องเรียน ที่ทางสถาบันหรือศูนย์และสถานประกอบการจัดการร่วมกัน มีการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เพื่อเสนอแนะบทบาทแนวทางการดำเนินงานและเครื่องมือกลไกสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ ในการส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้บรรลุผลตามเป้าหมาย สรุปได้ว่า “WIL” จะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในเตรียมตัวในการทำงาน สถานที่ทำงานพร้อมจะเป็นที่สถานที่ฝึกงาน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาต้นสังกัดของนักเรียนนักศึกษาหันมาปรับหลักสูตรและเตรียมการเรียนการสอนภาคทฤษฎีให้กับผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานที่ฝึกงาน เพื่อเตรียมนักศึกษาให้เป็นคนมีความสามารถเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ

ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงมีความประสงค์จะพัฒนารูปแบบจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และรูปแบบจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานี้จะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบันอาชีวศึกษาใน การนำรูปแบบไปปรับใช้ในการปรับหลักสูตร ในการผสมกลมกลืนการเรียนและการทำงานเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างบุคลากรทางอาชีวศึกษาที่มีสมรรถนะเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี โดยมีคุณสมบัติ เป็นสถานศึกษาที่มีการใช้ WIL ที่ประสบความสำเร็จ เป็นที่รู้จัก มีผลงานที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ โดยการสัมภาษณ์รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีประสบการณ์ในการบริหารระดับกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 2.1 นำข้อมูลแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในขั้นตอนที่ 1 มาয়กร่างรูปแบบการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้ภาษาและปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ โครงร่างวิทยานิพนธ์ ร่างรูปแบบฯ และประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของการนำรูปแบบการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไปใช้ในสถานศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง 1 จำนวน 5 จังหวัดละ 2 สถานศึกษา แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คนและครุฑนิเทศ จำนวน 10 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1.1 แนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ผลการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสถานประกอบการที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) พบว่าวิธีการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านกระบวนการบริหาร 3) ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ 4) ด้านหลักสูตร 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.2 แนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

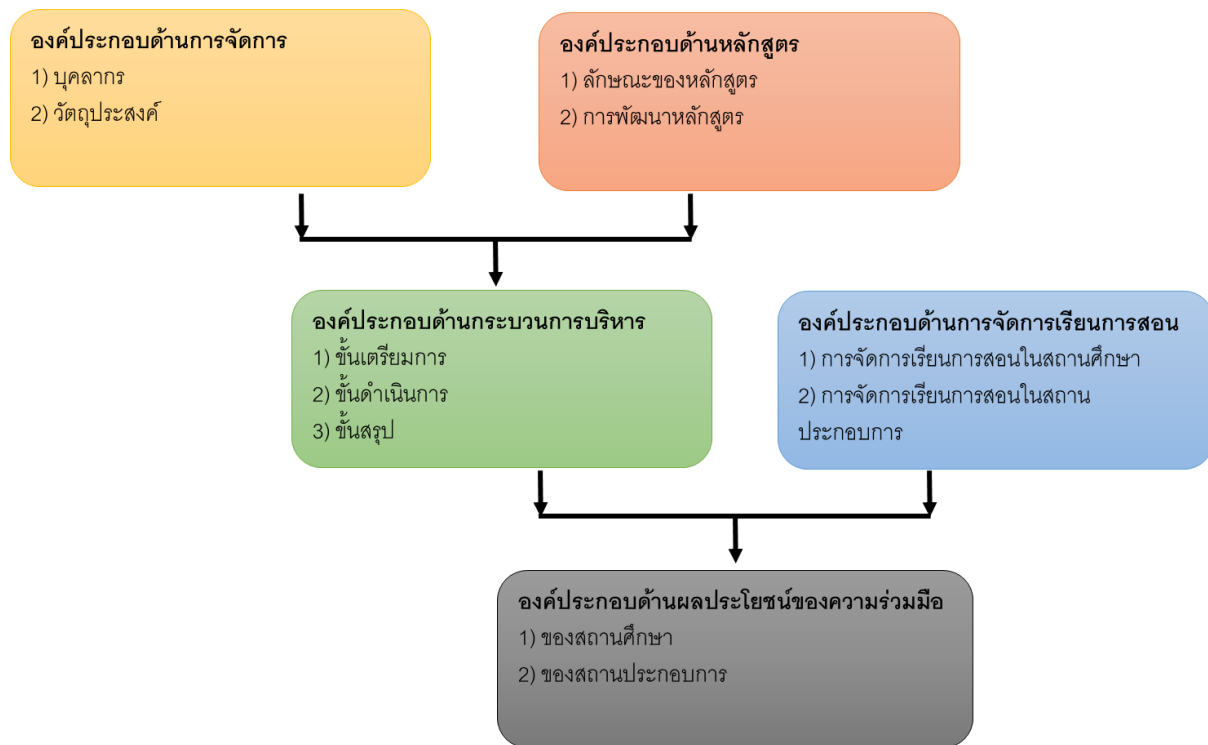

ผลการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านกระบวนการบริหาร 3) ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ 4) ด้านหลักสูตร 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 3) ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย 4) ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย และ 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย

3. วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการ ประกอบด้วย

1.1 โครงสร้างคณะกรรมการ หมายถึง ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ฝ่ายดังนี้

1.1.1 สถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประธาน มีหน้าที่ กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับ WIL จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจทีมงานทั้งหมด จัดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับ WIL จัดสรรงบประมาณ และสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ 2) ครูนิเทศ กำกับติดตามดูแล และประเมินผลผู้เรียนในการฝึกอาชีพ 3) ครูพี่เลี้ยง มีหน้าที่ดูแลผู้เรียนในโรงงาน 4) ครูผู้สอน มีหน้าที่ จัดการเรียนรู้อย่างตรงตามหลักสูตรที่กำหนด และ 5) ผู้จัดการโครงการ มีหน้าที่บริหาร งาน การเงิน และบุคลากร

1.1.2 สถานประกอบการ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานประกอบการมอบหมายให้ผู้จัดการฝ่ายจัดเตรียม คู่มือ อุปกรณ์ สื่อ และเตรียมสถานที่จัดการสอนและการฝึก 2) ผู้จัดการฝ่ายบุคคล มีหน้าที่ จัดระเบียบเกี่ยวกับการฝึก กำหนดเวลาฝึก เวลาพัก กำหนดเบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึก และกำหนดเงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึก 3) ครูฝึก มีหน้าที่ให้ความเข้าใจในกระบวนการทำงาน 4) ผู้ช่วยครูฝึกคือ ผจก.ฝ่ายหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่ประสานงาน ระหว่าง สถานประกอบการ สถานศึกษา และผู้เรียน และ 5) ผู้ควบคุมการฝึก ประสานงานกับสถานศึกษาและรับผิดชอบการฝึกในสถานประกอบการ

1.1.3 องค์กรหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ประกอบด้วย 1) ตัวแทนจากองค์กรวิชาชีพหรือสภาวิชาชีพ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ 2) สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดออกใบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน

เมื่อผ่านการทดสอบ 3) หน่วยงานประกันคุณภาพจาก สอศ. ตรวจสอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา แต่ละระดับ และ4) ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย ประเมินผลการจัดการศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน มีดังนี้

- 1.2.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และตรงความต้องการสถานประกอบการ
- 1.2.2 ผู้เรียนมีความเข้าใจและเชี่ยวชาญในลักษณะงานของสถานประกอบการที่ฝึก
- 1.2.3 เพื่อให้ผู้เรียนมีงานทำหลังจบการศึกษา และสามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที
- 1.2.4 เพื่อให้ผู้เรียนมีเงินเดือนเริ่มต้นสูงกว่ามาตรฐานแรงงานทั่วไป
- 1.2.5 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถเริ่มงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการหรือผู้จัดการได้ทันที
- 1.2.6 เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้เรียน ครูฝึก และสถานประกอบการ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย

2.1 **ขั้นเตรียมการ** ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจความพร้อมในการจัดการศึกษา WIL 3) ผู้บริหารสถานศึกษา สำรวจความต้องการของสถานประกอบการ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมวางแผนการจัดทำโครงการ ร่วมกับคณะกรรมการโดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย ครูนิเทศก์ ครูฝึก ครูผู้สอนและผู้ควบคุมการฝึกเตรียมความพร้อมด้านหลักสูตรและแผนการสอน โดยมอบหมายให้ครูนิเทศก์และครูผู้สอนร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) 6) สถานศึกษาประชาสัมพันธ์และแนะแนวเพื่อเชิญชวนผู้เรียน ให้เข้ามาสมัครเรียน และ7) สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันคัดเลือกผู้เรียน / ทำสัญญาการฝึกอาชีพ

2.2 **ขั้นดำเนินการ** ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการปฏิบัติตามแผนดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและแผนการฝึก 2) สถานศึกษาปฐมนิเทศผู้เรียน / ประชุมผู้ปกครอง เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมโครงการการจัดการศึกษา WIL 3) ผู้จัดการโครงการ ควบคุมดูแล ด้านงาน ด้านการเงิน และด้านบุคลากร 4) สถานศึกษา จัดส่งครูผู้สอนและผู้เรียนเข้าประจำสถานประกอบการ และ5) ครูนิเทศ และครูพี่เลี้ยงเข้านิเทศการเรียนการสอน/การฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ

2.3 **ขั้นสรุป** ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานจัดการศึกษา WIL โดย รายวิชาตามหลักสูตร ติดตามโดย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ทรงคุณวุฒิ และการฝึกอาชีพ ติดตามโดย ครูฝึก ผู้ช่วยครูฝึก ครูนิเทศและ ผู้ควบคุมการฝึก 2) หน่วยงานประกันคุณภาพของ สอศ. ตรวจสอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ 3) สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันตรวจสอบผลลัพธ์ทั้ง out put และout come 4) สถานศึกษาติดตามผู้สำเร็จการศึกษาทั้งจาก สถานประกอบการ และผู้ปกครอง และ5) ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและตัวแทนจากสถานประกอบการ ร่วมกัน สรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลประโยชน์ของความร่วมมือ ประกอบด้วย

3.1 **ผลประโยชน์จากความร่วมมือร่วมของสถานศึกษา** ได้แก่ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้ฝึกการปฏิบัติงานจริง ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ผู้ปกครอง สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาได้ ผู้เรียนมีความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการทำงาน ผู้เรียนได้รับการฝึกให้มีความรับผิดชอบและมีวินัยต่อตนเองมากขึ้น ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

3.2 ผลประโยชน์จากความร่วมมือร่วมของสถานประกอบการ ได้แก่ สถานประกอบการสามารถวางแผนกำลังคนได้ สถานประกอบการได้แรงงานคุณภาพ มีทักษะตรงตามที่ต้องการ สถานประกอบการได้พนักงานที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ตรงในลักษณะงานของสถานประกอบการ สถานประกอบการสามารถพัฒนาบุคลากรได้ตรงตามความต้องการ สถานประกอบการ ลดเวลาและลดภาระค่าใช้จ่ายในการสรรหา สถานประกอบการได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษี และสถานประกอบการได้รับยกย่อง เชิดชูเกียรติ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย

4.1 ลักษณะของหลักสูตร ใช้หลักสูตรเดิมที่กำหนดโดย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดฝึกอาชีพในสถาน ประกอบการไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียนหรือ 1 ปีการศึกษาของหลักสูตร โดยลักษณะงานที่ฝึกอาชีพต้องสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ผู้เรียนกำลังศึกษา ใช้หลักสูตรของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ – ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 5 ปี และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 2 ปี โดยหมวดวิชาทักษะชีวิต มุ่งเน้นทักษะการคิดและการตัดสินใจ และหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ เป็นการนำเอาความรู้ที่ได้รับทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติไปประยุกต์ใช้

4.2 การพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยยึดตามความต้องการของสถานประกอบการ และสถานศึกษา กำหนดเส้นทางอาชีพในสายงานของสถานประกอบการ กำหนดสมรรถนะ ในแต่ละตำแหน่ง กำหนดสมรรถนะรายวิชาโดยปรับปรุงวิชาเดิมหรือพัฒนารายวิชาใหม่ ให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและความต้องการสถานประกอบการ และประเมินประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5.1 การจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชาและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของสาขาวิชาและสาขางาน โดยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ 1) กำหนดรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) กำหนดรูปแบบการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง 3) กำหนดรูปแบบการประเมินผลที่ตรงตามสภาพจริง การจัดการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชาและมาตรฐาน การศึกษาวิชาชีพของสาขาวิชาและสาขางาน กำหนดให้ครูนิเทศไปนิเทศติดตามในสถานประกอบการไม่น้อย 2 ครั้งต่อ 1 ภาคเรียน การวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ 1) ผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูพี่เลี้ยง หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนสถานประกอบการ 2) ประเมินรายวิชา ตามหลักเกณฑ์ขั้นตอนของสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3) ประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ประเมินเมื่อลงทะเบียนครบตามโครงสร้างหลักสูตร และสรุปผลและดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษา

5.2 การจัดการเรียนการสอนภายในสถานประกอบการ จัดทำแผนการฝึกอาชีพ 1) กำหนดภาระงานที่ชัดเจน 2) กำหนดระดับการศึกษาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ 3) กำหนดจำนวนผู้เรียน ให้เหมาะสมกับภาระงาน 4) กำหนดช่วงเวลาการฝึก ให้สอดคล้องกับสถานศึกษา 5) กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาให้เกิดจากสถานประกอบการ จัดการเรียนการสอนในสถานประกอบการ โดยสอน เก็บชั่วโมงเรียนให้ได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด งานในช่วงกลางวันตามกะงานของสถานประกอบการ เรียนช่วงตอนเย็นหรือวันหยุดของสถานประกอบการ การนิเทศการฝึกอาชีพ การวัดผลและประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ 1) ผู้ประเมินประกอบด้วย ครูฝึก ผู้ควบคุมการฝึก ครูผู้สอน และครูพี่เลี้ยง 2) ประเมินสมรรถนะวิชาชีพตามสภาพจริงให้สอดคล้องกับแผนการฝึกวิชาชีพ และสรุปคะแนน และดำเนินการตามขั้นตอนของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ด้านการจัดการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1.ด้านบุคลากร 2.ด้านวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Chomjai (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีประกอบด้วยความร่วมมือ 4 ด้าน 1. ด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ 2.ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ 3. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 4. ด้านระดมทรัพยากร ซึ่งแต่ละด้านมีโอกาสดำเนินไปได้ของการนำรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคีไปใช้ในระดับมาก

2) ด้านกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป ซึ่ง สอดคล้องกับ Srichomphu (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิต และ ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ 2) รูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) คณะกรรมการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา บริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1.1) คณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี 1.2) หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 7 หน้าที่ 2) ขอบข่ายงานการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 8 ภารกิจ 3) กระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำหรือการสั่งการ การลงมือปฏิบัติ การควบคุมตรวจสอบและประเมิน และการปรับปรุงและพัฒนา 4) สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3 สมรรถนะ และ 5) ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3.การประเมินรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

3) ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ ผลประโยชน์จากความร่วมมือในส่วนของสถานศึกษา และ ผลประโยชน์จากความร่วมมือในส่วนของการประกอบการ สอดคล้องกับ Srirakool (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคายผลวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย พบว่า มีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1.1) การวางแผน 1.2) การจัดหน่วยงาน 1.3) การจัดบุคลากร 1.4) การอำนวยความสะดวก 1.5) การประสานงาน 1.6) การรายงาน และ 1.7) การจัดงบประมาณ 2) ด้านหลักสูตร มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 2.1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2.2) คู่มือการเรียนการสอน 2.3) การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และ 2.4) การปรับปรุงหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 3.1) วิธีการจัดการเรียนการสอน 3.2) วิธีการวัดผลและประเมินผล 3.3) เนื้อหาวิชา/สาระการเรียนรู้ 3.5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 3.6) สภาพแวดล้อม

และบรรยากาศ 4) ด้านการฝึกงาน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 4.1) สถานศึกษา 4.2) สถานประกอบการ และ 5) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 5.1) ความร่วมมือก่อนฝึกงาน 5.2) ความร่วมมือระหว่างฝึกงานในสถานประกอบการ และ 5.3 ความร่วมมือหลังฝึกงานในสถานประกอบการ

4) ด้านหลักสูตร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ ลักษณะของหลักสูตร และ การพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับ Pholkhan,B. (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 28 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านความร่วมมือ มี 4 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดหลักสูตร มี 6 ตัวชี้วัด 3) ด้านสถานประกอบการ มี 6 ตัวชี้วัด 4) การบริหารจัดการ มี 3 ตัวชี้วัด 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน มี 6 ตัวชี้วัด และ 6) ด้านการวัดและประเมินผล มี 3 ตัวชี้วัด สอดคล้องกับ Sritrakool (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย พบว่า มีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1.1) การวางแผน 1.2) การจัดหน่วยงาน 1.3) การจัดบุคลากร 1.4) การอำนวยการ 1.5) การประสานงาน 1.6) การรายงาน และ 1.7) การจัดงบประมาณ 2) ด้านหลักสูตร มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 2.1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2.2) คู่มือการเรียนการสอน 2.3) การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และ 2.4) การปรับปรุงหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 3.1) วิธีการจัดการเรียนการสอน 3.2) วิธีการวัดผลและประเมินผล 3.3) เนื้อหาวิชา/สาระการเรียนรู้ 3.5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 3.6) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ 4) ด้านการฝึกงาน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 4.1) สถานศึกษา 4.2) สถานประกอบการ และ 5) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 5.1) ความร่วมมือก่อนฝึกงาน 5.2) ความร่วมมือระหว่างฝึกงานในสถานประกอบการ และ 5.3 ความร่วมมือหลังฝึกงานในสถานประกอบการ

5) ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถานประกอบการ สอดคล้องกับ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ Poonsap (2018) จัดการศึกษาตามรูปแบบของ WIL (Work Integrated Learning) ก็ได้รับการนำมาปรับใช้ในโดยร่วมมือกับสถานประกอบการ บริษัทเบทาโกร จำกัด (มหาชน) “โครงการความร่วมมือการจัดการเรียนการสอนและวิจัยแบบบูรณาการกับการทำงาน (Work-integrated Learning: WIL) เป็นโครงการที่มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้อาจารย์และนักศึกษาได้ไปปฏิบัติงานจริงในเครือเบทาโกรควบคู่กับการเรียนการสอนในห้องเรียนและงานวิจัยอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริงภายใต้การแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์ ซึ่งไม่สามารถหาได้ในห้องเรียนหรือห้องทดลอง และส่งผลให้อาจารย์และนักศึกษามีการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมโดยรูปแบบการดำเนินงานถูกออกแบบมาอย่างเป็นระบบและหมุนเวียนได้

2. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการ มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการบริหาร มี 3 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 3 ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 4 ด้านหลักสูตร มี 2 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบที่ 5 ด้านหลักสูตร มี 2 องค์ประกอบย่อย และผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการ

การทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ Sritrakool (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย พบว่า มีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1.1) การวางแผน 1.2) การจัดหน่วยงาน 1.3) การจัดบุคลากร 1.4) การอำนวยความสะดวก 1.5) การประสานงาน 1.6) การรายงาน และ 1.7) การจัดงบประมาณ 2) ด้านหลักสูตร มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 2.1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2.2) คู่มือการเรียนการสอน 2.3) การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และ 2.4) การปรับปรุงหลักสูตร 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 3.1) วิธีการจัดการเรียนการสอน 3.2) วิธีการวัดผลและประเมินผล 3.3) เนื้อหาวิชา/สาระการเรียนรู้ 3.5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 3.6) สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ 4) ด้านการฝึกงาน มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 4.1) สถานศึกษา 4.2) สถานประกอบการ และ 5) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 5.1) ความร่วมมือก่อนฝึกงาน 5.2) ความร่วมมือระหว่างฝึกงานในสถานประกอบการ และ 5.3 ความร่วมมือหลังฝึกงานในสถานประกอบการ

3. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการเรียนรู้อยู่กับการทำงานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง โดยภาพรวม พบว่า ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Srichomphu (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และ ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ 2) รูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) คณะกรรมการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา บริหารงานระบบทวิภาคีในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1.1) คณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี 1.2) หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 7 หน้าที่ 2) ขอบข่ายงานการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 8 ภารกิจ 3) กระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำหรือการสั่งการ การลงมือปฏิบัติ การควบคุมตรวจสอบและประเมิน และการปรับปรุงและพัฒนา 4) สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3 สมรรถนะ และ 5) ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3.การประเมินรูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป

จากสถานการณ์แรงงานที่ขาดทักษะที่ตรงกับสถานประกอบการจึงทำให้เกิดการจ้างงานที่ได้รับค่าแรงต่ำกว่าวุฒิการศึกษารวมถึงอัตราการว่างงานในกลุ่มช่างฝีมือ การจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้ตรงจุดมากขึ้น การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านกระบวนการบริหาร 3) ด้านผลประโยชน์จากความร่วมมือ 4) ด้านหลักสูตร 5) ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนแล้วย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาฝีมือและทักษะของแรงงานได้ตรงความต้องการของสถานประกอบการและช่วยลดสถานการณ์การว่างงานและการจ่ายค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าวุฒิการศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานสำหรับสถานศึกษา ไปศึกษาและประยุกต์ใช้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการ ควรนำผลจากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานสำหรับสถานศึกษา ไปศึกษาและประยุกต์ใช้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ สถานศึกษาและสถานประกอบการ ควรนำผลจากการศึกษารูปแบบ ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลจากการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานสำหรับสถานศึกษา ไปประยุกต์ใช้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการวิจัยและประเมินผลการนำรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

References

- Bangkok Business. (2016). *An In-Depth Look at the Quality of Vocational Education in Thailand to the Right Solution*. Retrieved 13 September 2017, from <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/638574>
- Chomjai, T. (2011). *The Development of Collaborative Model for Tripartite Vocational Education System*. (Doctoral Dissertation). Srinakharinwirot University.
- Pholkhan, B. (2018). *Development of a Bilateral Vocational Education Management System by Applying the Principles of Philosophy of Sufficiency Economics: A Case Study of Mahasarakham Polytechnic College*. (Doctoral Dissertation). Rajabhat Maha Sarakham University.
- Phonsakkul, P. (2007). *Budget Management Budget Process Model: School-Based Model in Elementary Schools under the Office of the Basic Education Commission*. (Doctoral Dissertation). Srinakharinwirot University.
- Poonsap, A. (2018). *RMUTT. Lanna Joins Hands with Betagro to Create "WiL Students". Work*. Retrieved October 30, 2018, from <https://www.rmutl.ac.th/dsk/news/>
- Srichomphu, T. (2013). *The Model Development of Administration for Dual Vocational Training in Education Institutes under the Office Vocational Education Commission*. (Doctoral Dissertation). Naresuan University.
- Sritrakool, V. (2014). *The Development of Dual Vocational Training Education Management Nongkhai Technical College*. (Doctoral Dissertation). Udon Thani Rajabhat University.